

מסורת הש"ס

(א) כחצות כ"ו: (ב) סוכה
לו: (ג) (ד) פרה פ"ב מ"א,
(ה) סוכה מ"ו: (ו) (ז) פרה פ"ב
מ"א ע"פ (ח) (ט) במדבר י"א,
(י) וכל זה ע"פ לשון ב"ר
ע"פ.

תורה אור השלם

1. זאת חקת התורה
אשר צוה יי' לאמר דבר
אל בני ישראל ויקחו
אליהם פרה אדומה
תמימה אשר אין בה
מום אשר לא עלה עליה
על: במדבר י"ב ט

גליון הש"ס

תוס' ד"ה על ובה משום
דשכח נהרצית לו: ע"י
לקמן דף כה ע"פ תוס'
ד"ה איכא:

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה רבנא וכו'
ולכך רבנא לא חיישין:
(ב) ד"ה ומו לא מדי' אין
להקשות. כ"כ כה"ל לשנא
הוא דקד' סד לקמן
והוריות פ"ב וביעמות
דף ג' ע"א: (ג) ד"ה לא
ס"ד וד"ה דמשום ד"ה לא
ה"ל: (ד) תוס' ד"ה על
ידי וכו' שאין נלמדת
שנרצית:

מוסף רש"י

ע"י ממון מותרת
לבעלה. דמרתמי להפסד
ממון ואין מפקדין אותה
(כתובות כ"ב). ע"י
נפשות. שהיה נידונה
למוט. אסורה לבעלה.
דחולל ונהגין בה הפקר
חוששין שמה נהרצתה
בזמן מהן (שם). והיא לא
מדי'. אין לזון אחר דבר
זה (סוכה דף) אין להשיב
על כך (בימות לס. וקדושין
כ"א). מו לכה לאקשוי מדי'
(שורבין ק"ג). לכה לזני
מדי' (סנהדרין ט"ב). ע"פ
להקטע דבר זה (שם ט"ז).
הניח עליה. על פיה
(תוס' מו: ושם: עליה).
עודה של שקין. אגודה
של שקין (שם). פסלה.
והע"ג דלא עול הוא
ובעליה לחודי מופסלה
דכתיב צפרה מנאלכת
עול האמהים בה אשר לא
עלה. בעליה לחודה ואפילו
שלא משכה (שם). ובעגלה
עד שתמשוך. שחלט
המאש מעט, דבעגלה כתיב
אשר לא משכה (שם).

רבינא. מהדר לתרזי מתני' וברייתא דלעיל לעולם חשדי ומתני'
לכתחילה קמי דאין מעמידין משום דלמא רבע לה וברייתא
דקמי אין חוששין משום רובע משום נרבע דיעבד דמשום לשעבר
קבעית למיסרה דלמא כבר רבעה ולכך (ה) ארבעה לא חיישין:
ומא סימרא. דלמדי דחשדי ציה

שני לן לכתחילה בין לרבעד
לכתחילה לא מיידידין ליה נדעייהו
והיכא דאיתחיד לא מיתסר ולא
אמרין נבעלה לו: ע"י ממון.
שהיה חייבת ממון מותרת לבעלה:
הפסד ממון. דכבר אי צעילנא לה
מו לא פרע לי צעלה מדי: טעם.
דמשום הפסד ממון הוא דשרי לה
דקמי על ידי נפשות שמתחייבה
הריגה אסורה לבעלה אלמא היכא
דלא מירמח להפסד ממון אפקורי
מפקר לה וחיישין שמה נבעלה
לאחד מהן בראון. ואית דמוקמי לה
נאשח כהן דמיתסר בראונס וראשון
עיקר דכתיבות (דף כ"ו: מוכח
דבאשח ישראל קאי: ומו לא מדי.
(ו) אין להקשות על דבר זה דודאי
טעמא ע"י ממון מותר משום דחייש
עובד כוכבים להפסד ממון: פרס
הנאשח. פרה אדומה: ה"ג ממאי
דלמא כולי עלמא לא חיישי לרביעיה
וטעמא דר"א נ"ו: עודה של שקין.
שקין הרבה ריקנין קשורין ביחד:
פסלה. דכתיב א' אשר לא עלה עליה
דבעגלה צעלמא: ובעגלה. עגלה
ערופה אינה נפסלת דבעגלת עול:
עד שמשוך נ"ו. דכתיב צעלמא
(דברים כ"א) אשר לא משכה צעול.
(לשנא אחרינא עודה ע"ז שטווין זו
שקין: (א) לא ס"ד. דטעמא דר"א
משום עודה: דמשום הנאשח פורתא.
להקל מעליו משוי מעט: לא
מפסיד עובד. דמיס יקריס של
פרה אדומה אלל ודאי טעמא
משום רביעיה הוא: יקחו.
מכור קרי ציה ויקימו:
אלל

קוחה כתיב בהו ודלמא עד

אין מעמידין פרק שני עבודה זרה

בג.

רבינא אמר הא לכתחילה הא דיעבד. לכאורה משמע דרבינא
דהכא ורבי פדת דבסמוך לית להו ההוא שניא דלעיל
דאשח חס על צהממו כו' דממדיר אשניא אחרינא ותימה א"כ
מה יתרו משי המשינות
שנהגו למכור מוכרין דלעיל צפ"ק

רבינא אמר לא קשיא הא לכתחילה הא
דיעבד ומא תימרא דשאני בין לכתחילה
בין לדיעבד דתנן לא תתייחד אשה עמוהם
מפני שחשודין על העריות ורמינהו
האשה שנחבשה ביד עובדי כוכבים ע"י
ממון מותרת לבעלה ע"י נפשות אסורה
לבעלה אלא לאו ש"מ שאני לן בין
לכתחילה לדיעבד ממאי דלמא לעולם
אימא לך אפילו דיעבד נמי לא והכא היינו
טעמא דמתיירא משום הפסד ממון דודע
דקמי סיפא ע"י נפשות אסורה לבעלה וכו'
לא מדי רבי פדת אמר לא קשיא הא רבי
אליעזר הא רבנן דתנן גבי פרת חטאת ר'
אליעזר אומר אינה נקחת מן העובדי
כוכבים והכמים דמתיירין מאי לאו בהא
קמפלגי דר"א סבר חיישין לרביעיה ורבנן
סברי דלא חיישין לרביעיה ממאי דלמא
דכ"ע לא חיישין לרביעיה והכא היינו טעמא
דדרי אליעזר כדרי יהודה אמר רב דאמר
רב יהודה אמר רב יהניח עליהן עודה של
שקין פסלה ובעגלה עד שתמשוך בה מר
סבר חיישין ומר סבר לא חיישין לא ס"ד
משום ניהא פורתא לא מפסיד טובא ה"ג
לימא משום הנאשח פורתא לא מפסיד טובא
התם יצרו תוקפו ודלמא דכולי עלמא לא
חיישין לרביעיה והכא היינו טעמא דר"א
דכתיב שלא דתני שלא מ"ט דר' אליעזר
ידבר אל בני ישראל ויקחו אליהם בני
ישראל יקחו ואין העובדי כוכבים יקחו
לא סלקא דעתך דקמי סיפא וכו' היה
רבי אליעזר פוסל בכל הקרבנות כולן
ואי סלקא דעתך דכתיב שלא בשלמא
פרה כתיב בה קיחה אלא כוליהו קרבנות
כאן לא פליגי רבנן עליה דרבי אליעזר
אלא

כ"כ בודאי ואיכא למישל דלמא רבעה: ע"י
משום דאמרין דודאי לא נבעלה דלמא לעולם אימא לך דנבעלה ומיהו להכי שריא משום דאשח ישראל שנבעלה בראונס מותרת ואין
לאוסרה * משום דשמה נהרצית לו דודאי כיון דאינה נתפסת אנפשות לא מפסדה ולא מתרצית ליה לכך נראה לפרש דודאי מיירי
באשח כהן בראונס אסורה והכא מותרת דאמרין ודאי לא נבעלה וכן משמע צפרק שני דכתיבות (דף כ"ו: ושם) דפשיטא ליה
לתלמודא דמתניתין מיירי באשח כהן דמייתי עלה בגמרא התם ההוא מעשה באשח אחת שהורגה באשקלון ורחקוה צני משפחה ואי
באשח ישראל הוה ההוא עובדא מאי קאמר ורחקוה צני משפחה לא הוה להו לרחק אלל לבעלה ועוד מתוך המשנה יש להוכיח
דמיירי באשח כהן דקמי על ידי ממון מותרת לבעלה טעמא דע"י ממון דמרתא אהפסד ממון הא שלא על ידי ממון אסורה ואף
על פי שאין נלמדת (ה) נהרצית כיון שאינו ע"י נפשות ואי באשח ישראל אמאי אסורה אלל ודאי באשח כהן והא דנקט מותרת לבעלה
ולא נקט מותרת לכהונה משום סיפא נקט דע"י נפשות אסורה לבעלה והתם אף באשח ישראל אסורה לבעלה דאיכא למימר משום
פחד נפשות נהרצית לו וא"ת מאי ס"ד דרבינא דבעי לאוכוחי היתר דיעבד מהכא הא ודאי דמשום הפסד ממון הוא וי"ל דכבר רבינא
דמיון דנחבשה שהיא מסורה בידו היה לו לאסור באשח כהן ולמימש מיהא לבעלה אונס ואע"ג דאיכא הפסד ממון ומדשיין הכא דיעבד
ה"ה אף היכא דליכא הפסד דמי דלית ליה הך סברא אלל אית ליה הפסד ממון שאני: ר' יודן דקמי סיפא ע"י נפשות
אסורה דבעגלה. תימה מאי קאמר תדע דלמא שאני ע"י נפשות דאיכא למימר מחמת פחד נהרצית לו ותבעתו אלל שלא ע"י נפשות
מותרת ואף היכא דליכא הפסד ממון וי"ל דודאי שלא ע"י ממון אסורה דאי ס"ד מותרת אמאי נקט רשא הפסד ממון ליתני שלא ע"י
נפשות מותרת אלל ודאי הפסד ממון דוקא נקט וסיפא דקמי ע"י נפשות ה"ה שלא ע"י נפשות אסורה לכהן דזה איירי אלל בא
להשמיענו דאף לישראל אסורה דאיכא למימר מחמת פחד נהרצית לו: ר' יודן דאמר. פי' דודאי הפסד ממון שאני אלל יחוד בעלמא
אימא דאסור אף דיעבד תימה אס כן לא הנחת צת לאצרהס אצניו אשח כהן יושבת תחת צעלה דר"א שלא תתייחד עם שום עובד
כוכבים שעה אחת וכיון דליכא הפסד ממון חיישין וי"ל דאין זה אלל דחוי צעלמא כלומר מהכא לא תוכיח ומכל מקום דברי רבינא
אמת הן ועי"ל דפסלו לפי המסקנה אין לאסור יחוד מועט דדוקא נחבשה שאני לפי שאיך מקורה בידו כעין צהמה דהכא דידו לרבעה
אלל היכא שאינה תחת ידו של עובד כוכבים כלל ויכולה לצעוק ויהיה לה מושיע ודאי העובד כוכבים מרתם ואין לאוסרה על אותו
יחוד וכן עיקר וצירושלמי דמי דאין דמיון אשה לכהונה שאני אשה שדרכה לזנות ואפילו חרשת דרכה לרמז: ה"תם יצרו תקפו.
תימה לעיל דלמא רב עובד כוכבים חס על צהממו ורבי פדת נמי אית ליה ההוא שניא דכפרי' נמא ילרו תקפו מנ"ש דפרה דדמיה יקריס
י"ל שאני הכא כיון דדמיה יקריס עומדת למכור לישראל וכיון שהוא ודאי מוכר הפרה וסבור הוא להעלים ואינו חושש כיון שילרו תקפו:

ש"מ

עין משפט
נר מצוה

מ א מ"י פ"ח מהל'
אסורי ביאה הל' ל'
סמג לאון קאמ טו"ע
ה"ע ס"י ז טע"פ ח'
ב ג ד מ"י פ"ח מהל'
פרה אדומה הלכה ז'
סמג לאון שטו:

רבינו חננאל

ופריק רבינא לא קשיא
מתני' לכתחילה אין
מעמידין הא דאי עבר
העובד לוקחין ואין
חוששין דלמא רבעה
מותרת לא ותייחד אשה
עמהן מפני שחשודין על
העריות. ותנן האשה
שנחבשה על ידי ממון
מותרת לבעלה מאי לאו
שאינה חשודתא לכווא
עליה משום הפסד ממון.
לדעו שהוא כך דקמי
סיפא נחבשה על ידי
נפשות אסורה לבעלה
כיון דאין לו ממון עליה
וכיבא ב"ר עליה. ר' פדת
דאמר מתני' ר' אליעזר
היה דאסר והא דתני
לוקחין רבנן דשרי. דתנן
בפרה כ"כ שני גבי
פרת חטאת ר' אליעזר
אומר אינה נקחת מן
העובדי כוכבים והכמים
העובדי. ודחינן ודילמא
ר' אליעזר ורבנן לאו
משום דחיישי לרביעיה
אלא דכ"ע לא חיישי
לרביעיה דיעבד כרבינא
ואין חשודין בפרה אלא
משום מלאכה כדרי
דאמר הניח עליה בפרה
אדומה עודה של שקאין
פסולה. פי' עודה חק
מצורין (א) של עדים
שואגין אותה בכהמה
ודומה לעול שפוסל את
הפרה. ר' אליעזר חייש
דכתיב לא חיישי (ובעגלה)
(ובכפרה) כתיב אשר לא
עלה עליה עול משעה
שהעלה עליה פסלה.
ובעגלה כתיב אשר משכה
בעול. ואמרין בפרה
מאי טעמיהו ורבנן דלא
חיישי משום עודה של
שקאין. דמשום ניהא
פורתא לא מפסיד טובא.
דאמר דלמא מרגיש
ישראל ולא ובני לה
הכא נמי בשאר בהמות
נימא משום הנאשח רביעיה
לא מפסיד טובא ואפילו
לכתחילה ליכשרו. דחייני
גבי רביעיה יצרו תקפו.
דאמרין לטעמא אחריית
ודלמא כולי עלמא לא
חיישי לרביעיה כלל. (ג) ור'
אליעזר בר שילא דתני
מאי טעמא דר' אליעזר
דכתיב דבר אל בני
ישראל ויקחו אליהם פרה
אדומה תמימה מישראל
יקחו מן העובדי
כוכבים. ודחינן לא ס"ד
דחייני וכו' היה ר' אליעזר
פוסל בכל הקרבנות. וכו'
כל קרבנות מי כתיבא
בהו קיחה. ודלמא לא
פליגי רבנן על ר' אליעזר

(א) ע"י צעקין ערך עד
המש"ש חס' הגאונים
ז"ל בפירות עודה ע"ש.
(ב) נראה דל"ל וטעמא דר"א
דכתיב שילא דמי שלא מ"ט
ד"ה וכו'.